Bijlage 1 – Relevante artikelen uit de Woo

Artikel 1.1
Eenieder heeft recht op toegang tot publieke informatie zonder daartoe een belang te hoeven stellen, behoudens bij deze wet gestelde beperkingen.

Artikel 2.1
In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:
document: een door een orgaan, persoon of college als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, opgemaakt of ontvangen schriftelijk stuk of ander geheel van vastgelegde gegevens dat naar zijn aard verband houdt met de publieke taak van dat orgaan, die persoon of dat college;
milieu-informatie: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer;
Onze Minister: Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;
publieke informatie: informatie neergelegd in documenten die berusten bij een orgaan, persoon of college als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, of informatie die krachtens artikel 2.3 door een bestuursorgaan kan worden gevorderd.

Artikel 2.5
Bij de toepassing van deze wet wordt uitgegaan van het algemeen belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratische samenleving.

Artikel 4.1
1. Eenieder kan een verzoek om publieke informatie richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf. In het laatste geval beslist het verantwoordelijke bestuursorgaan op het verzoek.
2. Een verzoek kan mondeling of schriftelijk worden ingediend en kan elektronisch worden verzonden op de door het bestuursorgaan aangegeven wijze.
3. De verzoeker behoeft bij zijn verzoek geen belang te stellen.
4. De verzoeker vermeldt bij zijn verzoek de aangelegenheid of het daarop betrekking hebbende document, waarover hij informatie wenst te ontvangen.
5. Indien een verzoek te algemeen geformuleerd is, verzoekt het bestuursorgaan binnen twee weken na ontvangst van het verzoek de verzoeker om het verzoek te preciseren en is het de verzoeker daarbij behulpzaam.
6. Het bestuursorgaan kan besluiten een verzoek niet te behandelen, indien de verzoeker niet meewerkt aan een verzoek tot precisering als bedoeld het vijfde lid. In afwijking van artikel 4:5, vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht wordt het besluit om het verzoek niet te behandelen aan de verzoeker bekendgemaakt binnen twee weken nadat het verzoek is gepreciseerd of nadat de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken.
7. Een verzoek om informatie wordt ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in hoofdstuk 5.

Artikel 4.2a
Indien een voldoende gespecificeerd verzoek zodanig omvangrijk is dat niet binnen de termijn van artikel 4.4, eerste lid, kan worden beslist, treedt het bestuursorgaan voor het einde van die termijn in overleg met de verzoeker over de prioritering van de afhandeling van het verzoek. Het bestuursorgaan verstrekt de gevraagde documenten zo veel mogelijk in de door de verzoeker gewenste volgorde.

Artikel 4.4
1. Het bestuursorgaan beslist op het verzoek om informatie zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vier weken gerekend vanaf de dag na die waarop het verzoek is ontvangen.
2. Het bestuursorgaan kan de beslissing voor ten hoogste twee weken verdagen, indien de omvang of de gecompliceerdheid van de informatie een verlenging rechtvaardigt. Van de verdaging wordt voor de afloop van de eerste termijn schriftelijk gemotiveerd mededeling gedaan aan de verzoeker.

3. Onverminderd artikel 4:15 van de Algemene wet bestuursrecht wordt de termijn voor het geven van een beschikking opgeschort gerekend vanaf de dag na die waarop het bestuursorgaan de verzoeker meedeelt dat toepassing is gegeven aan artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht, tot en met de dag waarop door de belanghebbende of belanghebbenden een zienswijze naar voren is gebracht of de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken.
4. Indien de opschorting, bedoeld in het derde lid, eindigt, doet het bestuursorgaan daarvan zo spoedig mogelijk mededeling aan de verzoeker, onder vermelding van de termijn binnen welke de beschikking alsnog moet worden gegeven.
5. Indien het bestuursorgaan heeft besloten informatie te verstrekken, wordt de informatie verstrekt tegelijk met de bekendmaking van het besluit, tenzij naar verwachting een belanghebbende bezwaar daartegen heeft, in welk geval de informatie wordt verstrekt twee weken nadat de beslissing is bekendgemaakt. Indien wordt verzocht om een voorlopige voorziening als bedoeld in artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht, wordt de openbaarmaking opgeschort totdat de voorzieningenrechter uitspraak heeft gedaan of het verzoek is ingetrokken.
6. Indien het bestuursorgaan heeft besloten informatie te verstrekken die rechtstreeks betrekking heeft op een derde of die van een derde afkomstig is, deelt het bestuursorgaan dit besluit gelijktijdig mede aan deze derde.

Artikel 4.5
1. Het bestuursorgaan verstrekt de informatie in de door verzoeker verzochte vorm of, indien dit redelijkerwijs niet gevergd kan worden, met inachtneming van het bepaalde in artikel 2.4, derde lid.
2. Indien de informatie reeds in een voor de verzoeker gemakkelijk toegankelijke vorm voor het publiek beschikbaar is, wijst het bestuursorgaan de verzoeker daarop.

Artikel 5.1
1. Het openbaar maken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 3.1 onderscheidenlijk paragraaf 3.2 van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming, tenzij de betrokkene uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven voor de openbaarmaking van deze persoonsgegevens of deze persoonsgegevens kennelijk door de betrokkene openbaar zijn gemaakt;
e. nummers betreft die dienen ter identificatie van personen die bij wet of algemene maatregel van bestuur zijn voorgeschreven als bedoeld in artikel 46 van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de levenssfeer maakt.
2. Het openbaar maken van informatie blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
a. de betrekkingen van Nederland met andere landen en staten en met internationale organisaties;
b. de economische of financiële belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen, in geval van milieu-informatie slechts voor zover de informatie betrekking heeft op handelingen met een vertrouwelijk karakter;
c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
d. de inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
f. de bescherming van andere dan in het eerste lid, onderdeel c, genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens;
g. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
h. de beveiliging van personen en bedrijven en het voorkomen van sabotage;
i. het goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen.
3. Indien een verzoek tot openbaarmaking op een van de in het tweede lid genoemde gronden wordt afgewezen, bevat het besluit hiervoor een uitdrukkelijke motivering.
4. Openbaarmaking kan tijdelijk achterwege blijven, indien het belang van de

geadresseerde van de informatie om als eerste kennis te nemen van de informatie dit kennelijk vereist. Het bestuursorgaan doet mededeling aan de verzoeker van de termijn waarbinnen de openbaarmaking alsnog zal geschieden.
5. In uitzonderlijke gevallen kan openbaarmaking van andere informatie dan milieuinformatie voorts achterwege blijven indien openbaarmaking onevenredige benadeling toebrengt aan een ander belang dan genoemd in het eerste of tweede lid en het algemeen belang van openbaarheid niet tegen deze benadeling opweegt. Het bestuursorgaan baseert een beslissing tot achterwege laten van de openbaarmaking van enige informatie op deze grond ten aanzien van dezelfde informatie niet tevens op een van de in het eerste of tweede lid genoemde gronden.
6. Het openbaar maken van informatie blijft in afwijking van het eerste lid, onderdeel c, in geval van milieu-informatie eveneens achterwege voor zover daardoor het in het eerste lid, onderdeel c, genoemde belang ernstig geschaad wordt en het algemeen belang van openbaarheid van informatie niet opweegt tegen deze schade.
7. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op milieu-informatie die betrekking heeft op emissies in het milieu.

Artikel 5.2
1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan ambtelijke adviezen, visies, standpunten en overwegingen ten behoeve van intern beraad, niet zijnde feiten, prognoses, beleidsalternatieven, de gevolgen van een bepaald beleidsalternatief of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter.
2. Het bestuursorgaan kan over persoonlijke beleidsopvattingen met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie verstrekken in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.
3. Onverminderd het eerste en tweede lid wordt uit documenten opgesteld ten behoeve van formele bestuurlijke besluitvorming door een minister, een commissaris van de Koning, Gedeputeerde Staten, een gedeputeerde, het college van burgemeester en wethouders, een burgemeester en een wethouder, informatie verstrekt over persoonlijke beleidsopvattingen in niet tot personen herleidbare vorm, tenzij het kunnen voeren van intern beraad onevenredig wordt geschaad.
4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.

Artikel 5.3
Bij een verzoek om informatie die ouder is dan vijf jaar motiveert het bestuursorgaan bij een weigering van die informatie waarom de in artikel 5.1, tweede of vijfde lid, of artikel 5.2 bedoelde belangen ondanks het tijdsverloop zwaarder wegen dan het algemeen belang van openbaarheid.

Artikel 5.5
1. Onverminderd het elders bij wet bepaalde, verstrekt een bestuursorgaan iedere natuurlijke of rechtspersoon op diens verzoek de op de verzoeker betrekking hebbende in documenten neergelegde informatie, tenzij een in artikel 5.1, eerste lid, onderdelen a, b en c, alsmede d en e, voor zover betrekking hebbend op derden, genoemd belang aan de orde is of een in artikel 5.1, tweede of vijfde lid, of artikel 5.2 genoemd belang zwaarder weegt dan het belang van de verzoeker bij toegang tot op hem betrekking hebbende informatie. De verzoeker vermeldt bij zijn verzoek de aangelegenheid of het daarop betrekking hebbende document, waarover hij informatie wenst te ontvangen.
2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op een verzoek met betrekking tot gegevens ten aanzien van een overleden echtgenoot, geregistreerd partner, kind of ouder van de verzoeker, tenzij een schriftelijke wilsverklaring van de overledene aan de verstrekking in de weg staat.

3. Het bestuursorgaan draagt zorg voor een deugdelijke vaststelling van de identiteit van de verzoeker.
4. Het bestuursorgaan kan aan de verstrekking voorwaarden verbinden ter bescherming van een van de belangen, genoemd in de artikelen 5.1 en 5.2, tenzij de gevraagde informatie met toepassing van de artikelen 5.1 en 5.2 openbaar voor eenieder zou zijn.

Artikel 5.6
1. Het bestuursorgaan kan, in geval informatie ingevolge de artikelen 5.1 en 5.2 niet openbaar gemaakt kan worden, besluiten de informatie uitsluitend aan de verzoeker te verstrekken, indien er klemmende redenen zijn om de verzoeker niettegenstaande de toepasselijke uitzonderingsgrond of -gronden de gevraagde informatie niet te onthouden.
2. Het eerste lid vindt slechts toepassing voor zover dit niet in strijd is met een toepasselijke geheimhoudingsplicht.
3. Het bestuursorgaan kan aan de verstrekking voorwaarden verbinden ter bescherming van een van de belangen, genoemd in de artikelen 5.1 en 5.2.

Artikel 5.7
1. Een bestuursorgaan kan ten behoeve van historisch, statistisch, wetenschappelijk of journalistiek onderzoek toegang bieden tot informatie:
a. die ingevolge de artikelen 5.1 en 5.2 niet openbaar gemaakt kan worden; of
b. waarvan de vaststelling of deze informatie ingevolge de artikelen 5.1 en 5.2 openbaar gemaakt kan worden een onevenredige inspanning vergt.
2. Het bestuursorgaan kan aan het verlenen van toegang voorwaarden verbinden.
3. De toegang tot informatie overeenkomstig het eerste lid wordt in ieder geval verleend onder de voorwaarde dat degene aan wie toegang wordt verleend, de verkregen informatie niet verder verspreidt zonder voorafgaand besluit van het bestuursorgaan waarin de informatie met toepassing van de artikelen 5.1 en 5.2 openbaar gemaakt wordt.

Bijlage 2. Inventarislijst Woo-verzoek Greenpeace

Titel document	Datum	Afzender	Ontvanger	Beoordeling	Uitzonderingsgrond vlgs. Woo
01. AGENDA MT.pdf	00-00-00	BZK	n.v.t.	Gedeeltelijk openbaar	5.1.2.e
02. Nota Beantwoording Kamervragen over IPCC i.r.t. CN.pdf	16-05-2022	BZK	BZK	Gedeeltelijk openbaar	5.1.2.b; 5.1.2.e
03. Nota ter voorbereiding van gesprek over bestedingsplan NMBP.pdf	09-03-2022	BZK	BZK	Gedeeltelijk openbaar	5.1.2.b; 5.1.2.e; 5.1.2.i
04. Nota - Voorbereiding gesprek gedeputeerde Den Heyer.pdf	21-02-2022	BZK	BZK	Gedeeltelijk openbaar	5.1.2.b; 5.1.2.e; 5.1.2.f; 5.1.2.i; Buiten reikwijdte
05. SWOT Bonaire.pdf	n.v.t.	BZK	n.v.t.	Geheel openbaar	n.v.t
06. Spreektekst Verzamel-commissiedebat BES 23 maart 2022.pdf	n.v.t.	BZK	n.v.t.	Niet openbaar	5.1.2.i; 5.2.1
07. Spreektekst Korel_.pdf	03-01-2022	BZK	n.v.t.	Niet openbaar	5.1.2.i; 5.2.1
08. Factsheets dossier KOREL duurzaamheid.pdf	n.v.t.	BZK	n.v.t.	Gedeeltelijk openbaar	5.1.2.b; 5.1.2.e
09. QenA dossier KOREL duurzaamheid.pdf	n.v.t.	BZK	n.v.t.	Niet openbaar	5.1.2.i
10. Reis CN - Vrijdag 17 juni 2022 Bonaire.pdf	10-06-2022	BZK	n.v.t.	Gedeeltelijk openbaar	5.1.2.e; Buiten reikwijdte
11. Nota Kamerbrief verduurzaming energie CN.pdf	16-03-2022	BZK	BZK	Gedeeltelijk openbaar	5.1.2.b; 5.1.2.e; 5.1.2.i
12. Annex B - Taakverdeling Rijk - Openbaar lichaam Saba.pdf	13-06-2022	BZK	BZK	Gedeeltelijk openbaar	Buiten reikwijdte
13. Nota aanbiedingsbrief rapport handhaving natuur- en milieuwetgeving Caribisch Nederland (3).pdf	18-06-2020	BZK	BZK	Gedeeltelijk openbaar	5.1.2.e
14. VAO BES 2 juli 2019.pdf	27-06-2019	BZK	BZK	Gedeeltelijk openbaar	5.1.2.e; Buiten reikwijdte
15. Nota - Dossier ter voorbereiding van het commissiedebat Caribisch Nederland op 23 maart 2022 (2).pdf	18-03-2022	BZK	BZK	Gedeeltelijk openbaar	5.1.2.e

Overzicht going concerntaken
d.d. 14 april 2016

Discussietekst 5.1.2.e:
Wat CN betreft zouden we misschien meer moeten gaan richting hoe we vanuit BZK ook richting gemeenten opereren. Een deel van de taken zijn Rijkstaken en belegd bij de verantwoordelijke ministeries. Daar hebben we dan in principe geen bemoeienis mee. Het deel van de taken dat is belegd bij het openbaar lichaam daarvan kun je zeggen dat we daar wel een rol in zouden moeten spelen: hebben de eilanden voldoende middelen om dit uit te voeren, kan het bestuur het aan, etc. En dan ook met name bij nieuwe wetgeving(art 87 FinBes).

Wat de landen betreft zou je kunnen zeggen dat onze bemoeienis zich beperkt tot de rechtshandhaving en het financiële toezicht. Wel faciliteren en stimuleren we samenwerking (zoals de Taskforce kinderrechten) maar bemoeien ons niet met de keuzes van bestuur op de inhoud.

Taak:	**Programma:**	**Cluster:**	**MT:**
Mensenrechten (VN mensenrechtenexamen/UPR)			
Onderwijs (onderscheid landen/CN?)			
Slavernij			
Zwarte piet discussie			
Homorechten/LHBTI			
Wonen en bouwen BES (NHG etc.)			
Armoede			
(lucht)haven Bonaire			
Zeekabel			
Klimaatverandering			
Accounts CN niet in programma's belegd			
Nieuwe Bes-wetgeving met financiële gevolgen voor CN			
Diverse gremia:			
CN-tafel	BO		
ACKR			
Gouverneursoverleg		P&C	
Voorportalen (cezim etc)			

Aparte projecten:			
Afbouw samenwerkingsmiddelen			5.1.2.e
ISLA			
Beleidsdoorlichting art 1HIV			
Uitwerking Spies			5.1.2.e
..			
..			

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

TER BESPREKING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2022-0000266030

Datum
16 mei 2022

Opgesteld door
[redacted], DGKR, Afdeling Bestuur
[redacted]

Samengewerkt met
EZK, IenW, LNV

Bijlage(n)
1

Aan Staatssecretaris BZK
Van DGKR

nota

Beantwoording Kamervragen over het IPCC-rapport i.r.t. CN

Aanleiding

Tweede Kamerleden Van Raan (PvdD) en Simons (BIJ1) hebben op 14 maart jl. vragen gesteld aan de ministers van Klimaat en Energie en van Infrastructuur en Waterstaat en de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over het meest recente IPCC-rapport in relatie tot Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

Geadviseerd besluit

Instemmen met het mede namens u verzenden van de beantwoording aan de Kamer door de minister van Klimaat en Energie.

Kern

- In de Kamervragen wordt verwezen naar het *Intergovermental Panel on Climate Change* (IPCC)-rapport uit 2022[1] van en wat hieruit kan worden afgeleid voor CN en wat het handelingsperspectief van het Rijk hierop is. De Kamervragen zijn vrij technisch ingestoken.
- Belangrijkste boodschap namens EZK, IenW, LNV en BZK is dat voor klimaatadaptatie een taak is weggelegd voor zowel de Rijksoverheid en de decentrale overheid, als het bedrijfsleven en de burgers in Caribisch Nederland.
- In Europees Nederland zijn er diverse programma´s, waar CN van is uitgesloten, zoals het Deltaprogramma, het Waterprogramma, het Nationaal Waterplan, de Nationale Klimaatadaptatiestrategie en het Bestuursakkoord Klimaatadaptatie) water- en/of klimaatbeschermingsprogramma. De meeste kaders en wetten waarop deze geldstromen zijn gebaseerd gelden niet voor Caribisch Nederland.
- Richting de ministeries van EZK, IenW en LNV heeft DGKR ambtelijk aangegeven dat het principe *comply or explain* leidend is. In de beantwoording van de Kamervragen is daarom opgenomen dat het Rijk met maatwerk-maatregelen voor het Caribisch deel van Nederland komt. Zo wordt in de Nationale Klimaatadaptatiestrategie ook de mogelijkheid genoemd dat het Rijk ondersteuning biedt aan CN.

[1] IPCC-rapport (27-02-2022) ´*Climate Change: Impacts, Adaptation and Vulnerability*´

Onze referentie
2022-0000266030

Datum
16 mei 2022

Toelichting

- Het *Intergovermental Panel on Climate Change* (IPCC) is een organisatie van de Verenigde Naties om risico´s van klimaatverandering te evalueren. Het IPCC bestaat uit honderden experts en de werkgroep evalueert wetenschappelijk onderzoek op het gebied van klimaatverandering.
- In de beantwoording van de Kamervragen wordt verwezen naar het Natuur en Milieu Beleidsplan CN 2020-2030 (NMBP), het Klimaatsignaal´21 van het KNMI en de EZK-vervolgkamerbrief over de verduurzaming in CN.
    - Onderdeel van het NMBP is het uitvoeren van onderzoek naar de gevolgen van klimaatverandering voor CN. Dit staat los van, en is minder uitgebreid dan, de klimaatscenario´s die momenteel door het KNMI voor heel Nederland worden opgesteld. IenW dekt de koten van het opstellen van de klimaatscenario´s.
    - Het KNMI heeft voor het eerst in 2021 een hoofdstuk gewijd aan Caribisch Nederland. CN komt hierin summier aan bod, omdat hiervoor geen middelen beschikbaar zijn. De geschatte kosten door KNMI om uitgebreidere analyses uit te voeren, vallen met €5.1.2.b ook erg hoog uit. In het bestedingsplan van het NMBP is voor klimaatadaptatie in totaal €5.1.2.b beschikbaar gesteld vanaf 2022 tot 2024 (€5.1.2.b + €5.1.2.b + €5.1.2.b) voor een nader onderzoek en een bureau over de implementatie.
    - Volgens LNV is er al veel informatie beschikbaar over wat klimaatverandering betekent voor CN; dit zal niet zo uitvoerig zijn als het KNMI voor ogen heeft. Er zijn door LNV beperkte middelen vrijgemaakt voor het uitwerken van klimaatscenario´s voor CN en de vraag is of het zinvol is om hier (evt. buiten het NMBP om) toch nog eens naar te kijken; dat zou met EZK en IenW moeten gebeuren, en met KNMI verder te bespreken hoe op de kosten kan worden bespaard.
    - Op het gebied van klimaatmitigatie ontvangt de Kamer op korte termijn een vervolg kamerbrief wat betreft verdere verduurzaming CN. Samen met EZK worden hierin stappen gemaakt. De financiering voor de duurzame transitie op Saba en Sint Eustatius is naar verwachting binnenkort rond (middelen uit het SDE++ en de CN-envelop).
    - Voor Bonaire ligt het complexer, mede door de volatiele olieprijs, variërende kosten van de totale investering, het verstrekken van subsidie door EZK (inclusief eventuele deelname van WEB), rol BBT en de algehele gevoeligheden hierover op het eiland. Er wordt gewerkt aan een gezamenlijke nota met de diverse opties en de impact hiervan voor Bonairianen, die tijdens een nog in te plannen BWO met minister Jetten, wordt voorgelegd.

N.B.: Het ministerie van EZK heeft tijdig een uitstelbriefje aangevraagd i.v.m. de interdepartementale afstemming.

Politieke context
De duurzame transitie en klimaat (mitigatie en adaptatie) zijn in toenemende mate belangrijke onderwerpen in de Caribische delen van het Koninkrijk. Ook vanuit de Kamer is hier aandacht voor; in de afgelopen debatten, Kamervragen en moties. Op het gebied van klimaatmitigatie zijn er kansen met de fysiologische omstandigheden om met relatief geringe investeringen tot significante verduurzaming te komen. Op het gebied van klimaatadaptatie heeft de gezaghebber van Bonaire onlangs aandacht gevraagd om de gevolgen van klimaatverandering op de middellange en lange termijn zorgvuldig in kaart te brengen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
N.v.t.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Beantwoording Kamervragen IPCC rapport i.r.t. CN	

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

TEN BEHOEVE VAN GESPREK OP 15 MAART 2022

Nota actief openbaar
Nee

Onze referentie
2022-0000125859

Datum
9 maart 2022

Opgesteld door
5.1.2.e, Directie Koninkrijksrelaties
T 5.1.2.e

Samengewerkt met

Bijlage(n)
1

Aan Staatssecretaris BZK
Van DGKR

nota

Bestedingsplan NMBP

Aanleiding

Op uw verzoek spreekt u op dinsdag 5 april a.s. om 15.15u uur met de minister voor Natuur en Stikstof, mevrouw Van der Wal – Zeggelink.
Aanleiding is het bestedingsplan ten behoeve van de uitvoering van het Natuur- en Milieubeleidsplan Caribisch Nederland 2020-2030 (NMBP, bijlage 1). Dit plan gaat over de besteding van de in het coalitieakkoord gereserveerde 35 miljoen euro voor de uitvoering van bestaand beleid (eerste fase tot 2025), vastgelegd in het NMBP en de bijbehorende eilandelijke uitvoeringsagenda's.

Geadviseerd besluit

- Er is voor dit overleg geen vooraf vastgelegde agenda. Geadviseerd wordt onderstaande onderwerpen aan de orde te stellen:
  1. Bestedingsplan NMBP en daaraan gekoppelde ambities gedurende deze kabinetsperiode
  2. Uitvoering bestedingsplan
  3. Monitoring
- Instemmen met het voorleggen van het bestedingsplan aan het ministerie van Financiën zodat de middelen per voorjaarsnota naar het ministerie van LNV kunnen worden overgeheveld en de uitvoering verder vorm kan krijgen.

Kern

Deze nota geeft een aantal aanknopingspunten voor het gesprek over het bestedingsplan NMBP.
Het overleg vindt plaats via Webex. U wordt ambtelijk ondersteund door 5.1.2.e 5.1.2.e. De minister voor Natuur en Stikstof wordt ondersteund door in ieder geval 5.1.2.e 5.1.2.e.

Toelichting

Per mogelijk gespreksonderwerp:

1. Bestedingsplan NMBP en daaraan gekoppelde ambities gedurende deze kabinetsperiode

Toelichting:
Het NMBP geeft het kader voor natuur- en milieubeleid voor de eilanden en beoogt de achterstanden in te lopen en om de rijke natuur van Caribisch Nederland te behouden, te beschermen en op duurzame wijze te benutten.

In het coalitieakkoord is hierover het volgende opgenomen:

- We gaan de unieke cultuur en natuur van Bonaire, Saba en Sint Eustatius, zowel boven als onder water, beter beschermen.
- Incidenteel wordt 35 miljoen euro gereserveerd voor de uitvoering van de eerste fase (tot 2025) van het Natuur en milieubeleidsplan Caribisch Nederland 2020-2030.

Voor de inzet van deze 35 miljoen is in concept een formulier ingevuld om de middelen bij Financiën aan te vragen (bijlage 2). Daarbij hoort een uitgewerkt bestedingsplan waarin de precieze toedeling van de middelen te zien is (bijlage 3).

De gestelde doelen in het NMBP zijn ambitieus. Een flink deel van de doelen moet al bereikt worden voor het einde van de huidige kabinetsperiode (zie bijlage 4 en zie voor een volledig overzicht van te bereiken doelen 2020-2030 bijlage 3 van het NMBP zelf (bijlage 1)).

Onderdeel van de plannen is het uitvoeren van onderzoek naar de gevolgen van klimaatverandering voor CN. Dit staat los van, en is minder uitgebreid dan, de klimaatscenario´s die momenteel door het KNMI voor heel Nederland worden opgesteld. CN komt in dat laatste slechts summier aan bod, omdat hiervoor geen middelen beschikbaar zijn. De geschatte kosten door KNMI vallen met 5.1.2.b Euro ook erg hoog uit. In het bestedingsplan is voor klimaatadaptatie in totaal €5.1.2.b beschikbaar gesteld vanaf 2022 tot 2024 voor een nader onderzoek en een bureau over de implementatie (€5.1.2.b + €5.1.2.b + €5.1.2.b). Volgens LNV is er al veel informatie beschikbaar over wat klimaatverandering betekent voor Caribisch Nederland; dit zal niet zo uitvoerig zijn als het KNMI voor ogen heeft.

Gesprekspunten:

- 5.1.2.i [redacted]

2. Uitvoering bestedingsplan

Toelichting:

Organisatie
Vanuit het Rijk vindt de uitvoering interdepartementaal gecoördineerd programmatisch plaats. De ministeries van BZK, IenW, LNV (en voor onderdelen

ook EZK) zijn betrokken vanuit hun verantwoordelijkheden voor koninkrijkszaken, ruimtelijke ordening, milieu en water, landbouw, natuur en visserij en toerisme.

Voor ieder eiland bestaat er een programma NMBP waarbij de aansturing plaatsvindt door een eilandelijke stuurgroep NMBP, bestaande uit de gezaghebber (tevens voorzitter), gedeputeerden en vertegenwoordigers van betrokken ministeries.

Uitvoering
De uitvoering vindt grotendeels plaats onder verantwoordelijkheid van de openbare lichamen die nauw betrokken zijn bij de beleidsvorming en het bestedingsplan. De acties in het bestedingsplan sluiten dan ook aan bij de eilandelijke uitvoeringsagenda's.

Grootste uitdaging bij het behalen van de gestelde doelen is de lokale uitvoeringskracht. Om de gestelde doelen te behalen en de beschikbare middelen effectief en tijdig te besteden moeten de openbare lichamen daarop zijn toegerust. Met het oog daarop wordt bij elke voorgestelde actie in het bestedingsplan ook rekening gehouden met de benodigde uitvoeringskracht. Waar nodig is het (tijdelijk) versterken van de benodigde uitvoeringskracht integraal onderdeel van het plan. Deze (tijdelijke) versterking kan daarmee door de openbare lichamen worden geregeld. Vanuit het OLB komen signalen binnen dat de hoge ambities van met name LNV en IenW, onder andere op het NMBP, een hoge druk leggen op het lokale ambtenarenapparaat. Dat komt de effectiviteit niet ten goede en moet worden opgelost. Het Rijk kan assisteren om te ontzorgen, bijvoorbeeld door het aanzoeken van experts met Caribische roots (via het TOP-traineeship bijvoorbeeld).

Gesprekspunten:

- 5.1.2.i [redacted]
- [redacted] 5.1.2.b
- [redacted]
- [redacted]

3. Monitoring

Toelichting:
Jaarlijks wordt er gerapporteerd aan de Kamer over de voortgang van de uitvoering van het NMBP. Daarnaast wordt in 2024 de staat van de natuur in Caribisch Nederland opgesteld als basis voor de evaluatie van het NMBP.

LNV is hoofdverantwoordelijk voor het uitvoeren van de evaluatie in 2024. BZK en IenW zijn mede verantwoordelijk voor het NMBP en de uitvoering daarvan en daarmee ook voor de evaluatie. De evaluatie wordt opgenomen in de Strategische Evaluatie Agenda van de begroting van LNV.

Bijstelling van het plan is mogelijk. Dit kan per eiland. De voortgang van het plan wordt maandelijks besproken in de stuurgroepen. De stuurgroepen beslissen over eventuele aanpassing of bijstelling van de uitvoering. Indien aan de orde worden aanpassingen en bijstellingen in hoofdlijnen meegenomen met de rapportage aan de Kamer.

Gesprekspunten:

- 5.1.2.i [redacted]
- [redacted]

Politieke context
Een aantal onderwerpen in het NMBP heeft veel politieke belangstelling, zoals bescherming van het koraal, omgaan met klimaatverandering en het tegengaan van loslopende grazers. Hierover worden regelmatig Kamervragen gesteld. Zo zijn over de ontwikkelingen rondom 5.1.2.e [redacted] op Bonaire recent vragen gesteld. De eerste set antwoorden wordt op zeer korte termijn naar de Kamer gestuurd en de tweede set volgt binnenkort. Deze tweede set wordt uiterlijk begin volgende week aan u voorgelegd.

Een risico is mogelijk beperkt politiek draagvlak voor sommige maatregelen. Daarvan is momenteel geen indicatie maar de ervaring leert dat dit gedurende een traject wel tot uiting kan komen. Het reguliere overleg in de interbestuurlijke stuurgroepen en communicatieplannen worden ingezet om dit risico zoveel mogelijk te beheersen.

Krachtenveld
5.1.2.i [redacted]

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
N.v.t.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie

1.	NMBP 2020-2030	
2.	Formulier FIN inzake bestedingsplan	
3.	Bestedingsplan	
4.	Doelen NMBP 2020-2030	

Onze referentie
2022-0000125859

Datum
9 maart 2022

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

TER INFORMATIE

Nota actief openbaar
Nee

Onze referentie
2022-0000154425

Datum
21 maart 2022

Opgesteld door
[redacted], DGKR
T [redacted]

Samengewerkt met

Bijlage(n)
1

Aan Staatssecretaris van BZK
Van DGKR

nota

Voorbereiding gesprek gedeputeerde Den Heyer

Aanleiding

Op 22 maart van 11:00-11:45u heeft u een overleg met gedeputeerde Nina den Heyer van Bonaire en minister Rob Jetten. Vervolgens heeft u van 12:00 – 12:30u een gesprek met alleen mw. Den Heyer. Deze nota dient als voorbereiding op de overleggen.

Geadviseerd besluit

Kennisnemen van deze nota. U wordt bij beide overleggen vergezeld door [redacted]

Kern

- Buiten reikwijdte [redacted]
- Omdat mw. Den Heyer ook met dhr. Jetten spreekt, zal er speciale aandacht worden besteed aan duurzame energie en de kostenreductie die dit kan opleveren voor de lokale bevolking; Bonaire als living lab voor duurzame innovaties; en de impact van klimaatverandering. In de bijlage vindt u de vooklirbereiding vanuit EZK van het gesprek met dhr. Jetten.
- In de toelichting worden deze onderwerpen nader beschreven en worden suggesties voor uw inbreng gedaan. Omdat het gesprek met dhr. Jetten eerst plaatsvindt, staan de EZK-onderwerpen als eerste genoemd.

Toelichting

WEB (Water en Energiebedrijf Bonaire) en duurzame energie

- Er zijn drie bedrijven betrokken bij de elektriciteitsvoorziening van Bonaire:
  - WEB is het eilandelijke elektriciteit-, drinkwater- en afvalwaterbedrijf. Het distribueert elektriciteit maar produceert zelf niet.
  - De private elektriciteitsproducent, [redacted], verkoopt alle productie aan WEB.

- De in april 2021 opgerichte beleidsdeelneming Bonaire Brandstof Terminals heeft op verzoek van de Kamer ook de doelstelling zich in te zetten voor verduurzaming.

- WEB heeft in 2017-2018 een plan gemaakt voor verduurzaming van de productie.
- 5.1.2.f heeft in 2019 een bod gedaan dit met een geheel eigen investering van 5.1.2.b mln. te realiseren.
- WEB en het eilandsbestuur gaven er echter de voorkeur aan om voor een deel van de investering (5.1.2.b) subsidie vanuit het Rijk te vragen. Dit om op de lange termijn elektriciteit betaalbaar te houden.
- EZK heeft BBT intussen 5.1.2.b. euro verstrekt om te participeren in verduurzaming, waarmee BBT in samenwerking met 5.1.2.f het verduurzamingsplan zou kunnen uitwerken. Dit ligt gevoelig bij het OLB, omdat lokaal de zorg bestaat dat BBT dit budget niet zal inzetten voor verduurzaming.
- EZK staat achter het plan van BBT en 5.1.2.f, omdat ook met dit plan nog tariefverlaging gerealiseerd zou kunnen worden. Het is wel de vraag of deze verlaging in de ogen van het OLB voldoende is. Mogelijk zal de gedeputeerde dit punt adresseren richting minister Jetten.

Mogelijke inbreng:

- 5.1.2.i
-

Bonaire als living lab voor het ontwikkelen en testen van duurzame innovaties

- Op klimaat- en energiegebied wordt Bonaire soms genoemd als goede locatie voor "Research and Development".
  - Wageningen Universiteit heeft al jaren een project om de kweek van algen te onderzoeken (doel: algen als voedingsbron voor ecologische diversificatie, visteelt in de aquacultuur).
  - Een jongerendenktank van Bonaire is voortvarend bezig met ideeën over waterstof en ammoniak als energiedragers.
- Het blijft bij R&D naar duurzame technologie de vraag wat de locatie Bonaire te bieden heeft boven andere locaties. Voordelen zijn de overvloed aan zon en wind; tevens kan het feit dat Bonaire integraal onderdeel is van Nederland investeerders comfort bieden. Tevens zijn er goede mogelijkheden om te pionieren: proeftuinen voor innovatie, mede mogelijk omdat er minder stringente regels zijn vergeleken met Europees Nederland.

- 5.1.2.i

Verkenning wat de impact is van klimaatverandering op Bonaire

- Bonaire kampt steeds vaker met het aanspoelen van zeewier, Sargassum, dat het mangrovebos aan de oostkust ('Lac') bedreigt. De overmaat aan Sargassum wordt gerelateerd aan klimaatverandering.
- Bonaire vreest dat de kans op orkanen en tropische stormen toeneemt, zowel in frequentie als in kracht.

Onze referentie
2022-0000154425

Datum
21 maart 2022

5.1.2.i

Buiten reikwijdte

5.1.2.j

Onze referentie
2022-0000154425

Datum
21 maart 2022

[redacted]

- [redacted]
- [redacted]
- 5.1.2.i
- De uitvoering hiervan zal in gezamenlijkheid, met het OLB, worden opgepakt en ook onderdeel uitmaken van het nieuwe Bestuursakkoord met Bonaire. Er komen heldere afspraken t.a.v. doelen en investeringen.

5.1.2.i

[redacted]

- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

S

- Strategische ligging
- Aanwezigheid Nederlandse uitvoeringsorganisaties
- Marketing product Bonaire: duikparadijs, windsurf hotspot, divers qua natuur en landschap
- Groot natuurpark Washington Slagbaai
- Jeugd betrokken bij natuurbeheer
- Aantrekkingskracht voor onderzoeksinstellingen
- Veiligheid op straat

W

- Slecht onderhoud brandstofketen materiaal
- Afhankelijkheid import, hoge prijzen
- Bestuurlijke instabiliteit en persoonlijke vetes
- Veel politieke benoemingen
- Vrienden en familie kruisverbanden binnen (openbaar) bestuur
- Financieel beheer niet op orde
- Positie huidige eilandsecretaris; ambtelijk apparaat onvoldoende benut
- Braindrain
- Huishoudelijk geweld en kindermishandeling taboe
- Slechte wegen, weinig/geen onderhoud

O

- Onderzoek/proeftuinen (milieu, natuur, klimaatadaptatie)
- Veel land nog niet ontwikkeld: dus enorme potentie om ruimtelijke ontwikkeling vorm te geven; mogelijk baseren op het mitigeren van klimaatrisico's en behoud van natuurlijk kapitaal; versterkt mogelijk inkomensbasis
- Ontwikkeling landbouw voor zelfvoorziening
- Ecologisch, kwalitatieve toerisme
- Regionale samenwerking (onderwijs, zorg)
- Opwekken van hernieuwbare energie

T

- Aanhoudende dreigende situatie Venezuela
- Sociale ontwikkeling jeugd en (jeugd)werkloosheid
- Klimaatverandering (zeespiegelstijging, overstromingen, droogte)
- Achteruitgang ecologie door overbevissing, afvalwater, erosie, milieu onvriendelijke kustbebouwing
- Groeiende maatschappelijke onbehagen wegens ongelijkheid tussen Caribische Nederlandsers en Europese Nederlanders

Klimaat, duurzaamheid en energie

Onderwerp	Klimaat / duurzaamheid
Dossierhouder(s)	[redacted]

Kernboodschap

- In Caribisch Nederland liggen veel kansen voor het opwekken van duurzame energie. Om de kansen te benutten, werkt TNO aan een routekaart naar een 100% duurzame energievoorziening in Caribisch Nederland.
- Het kabinet stelt (samen met de openbare lichamen) per eiland een concreet actieplan voor verduurzaming op. Het plan is gericht op substantiële verduurzaming op de korte termijn en het perspectief van duurzame klimaat-neutrale eilanden op de lange termijn.
- Dit is niet alleen belangrijk voor de natuur en het milieu, maar ook vanuit een kosteninvalshoek. Verduurzaming betekent minder afhankelijkheid van stijgende olieprijzen, met als doel de tarieven te stabiliseren en op termijn te verlagen.
- De minister van Klimaat en Energie informeert de Kamer hierover binnenkort.
- In het regeerakkoord is veel aandacht voor klimaatmitigatie en het tegengaan van klimaatverandering.
- Vanuit het *comply or explain* principe (en de ambitie in het regeerakkoord om Caribisch Nederland een gelijkwaardig deel van Nederland te laten zijn, ligt het in de rede dat CN (zowel qua middelen en uitvoeringskracht) wordt meegenomen in de ambities vanuit het klimaat- en transitiefonds. Ook ambities voor het vergroten van het aandeel duurzame energie in CN moeten daarin worden meegenomen.

Feiten

Gevolgen klimaatverandering

- Uit het Klimaatsignaal ´21 van het KNMI en andere rapporten komt naar voren dat de Caribische delen van het Koninkrijk als gevolg van klimaatverandering te maken zullen krijgen met toenemende klimaatextremen, zoals: krachtigere orkanen en stormen met meer regen, overstromingen, droogte, hittegolven op land en zee.
- Vanwege de geografische ligging van de zes Caribische eilanden is de verwachting dat klimaatverandering een verschillende uitwerking op de eilandgroepen zal hebben. Op Aruba, Bonaire en Curaçao zal het warmer en droger worden. Sint Maarten, Saba en Sint Eustatius bevinden zich in de orkaangordel, waardoor hevigere orkanen zullen voorkomen.

Routekaart naar 100% klimaatneutrale energievoorzieningen (TNO-rapport)

- Op 22 april 2021 is de motie-Boucke c.s. (Kamerstuk 35632, nr. 15) over de verduurzaming van energie in Caribisch Nederland aangenomen. In deze motie wordt de regering verzocht om met CN een routekaart met bijbehorende financiële middelen op te stellen waarin uiteen wordt gezet hoe CN stappen kan zetten naar een klimaatneutrale energievoorziening en hierbij de mogelijkheden van *Ocean Thermal Energy Conversion* mee te nemen.
- TNO raadt aan dat de eilanden de al lopende verduurzamingsstappen uitvoeren. Over het laatste deel verduurzaming (tijdens dagen zonder zon en/wind) adviseert TNO pas later te besluiten, tot er (kostprijs)technische ontwikkelingen zijn. Dat is een valide voorstel, omdat de ontwikkeling van duurzaamheidstechnologieën zeer snel verloopt en de kosten van duurzame energietechnologieën jaarlijks dalen.
- Voor de volgende stap in verduurzaming op Sint Eustatius met een uitbreiding van de zonneweide is circa 5.1.2.b euro nodig. Volgens TNO gaat het eiland hiermee naar 52% duurzame energie.
- Volgens het rapport van TNO is circa 5.1.2.b euro nodig voor de volgende verduurzamingsstap op Saba (ruim 90% duurzame energie) door de toevoeging van windenergie. Hierna is door toevoeging van batterijen 100% duurzame energie binnen handbereik (raming: $ 5.1.2.b . in 2030).
  N.B.: Saba heeft onlangs €5.1.2.b via een Europese subsidie binnengehaald voor de transitie van duurzame energie.
- De volgende verduurzamingsstap van Bonaire bevatten plannen om richting 80% duurzame energie te gaan. Zie het fiche Brandstof Bonaire/BBT/WEB/5.1.2.f voor meer informatie.

Middelen coalitieakkoord

- Voor het klimaat- en transitiefonds is 5.1.2.b . euro gereserveerd voor de komende 10 jaar, aanvullend op de huidige Subsidieregeling Duurzame Energie (SDE++), om o.a. de benodigde energie-infrastructuur aan te leggen en de mobiliteit en de gebouwde omgeving te verduurzamen.
- Voor de uitvoeringskosten van medeoverheden en planbureaus die voortvloeien uit het klimaatakkoord en aanvullend klimaatbeleid wordt 5.1.2.b euro per jaar gereserveerd tot en met 2030, met een ingroeipad in 2023 en 2024. Het betreft 5.1.2.b . euro cumulatief t/m 2030.
- Volgens het principe van comply or explain moet CN onderdeel zijn van deze investeringen.
- Het Kabinet trekt specifiek voor het de implementatie van het Natuur en Milieu Beleidsplan Caribisch Nederland (NMBP CN) 2020-2030 5.1.2.b . euro uit.
- Het Kabinet investeert structureel 5.1.2.b euro (CN-middelen), voornamelijk voor sociale zekerheid en armoedebestrijding in CN.

Klimaatadaptatie voor CN

- Minister LNV heeft de Kamer toegezegd nader onderzoek te doen naar de gevolgen van klimaatverandering voor CN in het kader van het NMBP CN.

- De afgelopen jaren is vanuit het oogpunt van duurzaamheid ingezet op recycling. Op elk eiland draait nu een volwaardige recycling faciliteit waarmee de grote recyclebare afvalstromen worden gescheiden van het restafval.
- Ook is ingezet op verduurzaming van de voedselvoorziening om zelfredzaamheid te vergroten, onder meer door verbetering van de diensten voor Landbouw, veeteelt en visserij, aanpak van loslopend vee, investering in goede watervoorziening voor landbouwactiviteiten, renovatie van het slachthuis (Bonaire), investering in waterbesparende hydroponics-installaties en aanpak van erosie. Hoewel lokale voedselproductie op alle openbare lichamen groeit en verder gestimuleerd zal worden, zal de afhankelijkheid van (dure) import blijven.
- Het ministerie van IenW zet zich in voor de aanleg van wegen met goede afwateringsystemen en de opbouw van orkaanbestendige zeehavens.

Onderwerp	Ruimtelijke ordening
Dossierhouder	[redacted]

Kernboodschap

- Op 24 april 2020 werd het Natuur- en Milieubeleidsplan voor Caribisch Nederland naar de Kamer verzonden (Kamerstuk 2020D16055). Daarin is een van de genoemde beleidsacties de implementatie van de Wet grondslagen Ruimtelijke Ontwikkelingsplanning BES. In dat kader stelt minister De Jonge voor de zomer een beleidsagenda op voor wonen en ruimtelijke ordening in Caribisch Nederland.
- De minister van BZK heeft de wettelijke verplichting een overkoepelend ontwikkelingsprogramma (OP) op te stellen. Dit is een langetermijnvisie op ruimtelijke ontwikkeling.
- Vanuit BZK (directie Ruimte en Leefomgeving) wordt in nauw overleg met BZK/KR gewerkt aan een Ontwikkelingsprogramma. Er wordt nu gesproken met betrokken departementen en de openbare lichamen over de inhoud van het ontwikkelingsprogramma, het proces en tijdspad.
- Het is van belang dat de visie op de ruimtelijke ontwikkeling van de eilanden wordt vastgelegd in een algemeen kader, inclusief kaders voor behoud en herstel van koraal en natuur.
- In samenhang met het ontwikkelingsprogramma moeten de eilanden ruimtelijke ontwikkelingsplannen (ROP) opstellen. Een ROP draagt bij aan een toekomstbestendige inrichting van CN, de economische ontwikkeling van eilanden en het welzijn van de inwoners. In het ROP wordt de ruimtelijke visie van het eiland, de indeling en bestemmingen voor bouw, economie, natuur, etc. vastgelegd. Dit plan moet worden vastgesteld door het lokale bestuur; het kabinet hecht hier sterk gelet op het belang van duurzame groei en goede dienstverlening aan de burgers.
- Tevens is actie vereist om tot gedegen en transparante vergunningsverlening te komen en om de handhaving en toezicht te verbeteren. Hier maak ik afspraken over in de bestuursakkoorden.

Feiten

- De Wet grondslagen Ruimtelijke Ontwikkelingsplanning BES vormt, samen met de Wet volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieubeheer BES, de basis voor de ruimtelijke ordening op de eilanden. Daarin staan de taken en bevoegdheden beschreven van de minister en van de openbare lichamen.
  - De minister van BZK is verantwoordelijk voor een samenhangend en duurzaam rijksbeleid voor de ruimtelijke ontwikkelingen in Caribisch

Nederland. Deze langetermijnvisie op ruimtelijke ontwikkeling wordt samengevat in een ontwikkelingsprogramma (OP).

- Passend ruimtelijk beleid dient als basis voor ontwikkelingen in het fysiek domein. De openbare lichamen gaan over hun eigen ruimtelijke planning. Een eilandelijk ruimtelijk ontwikkelingsplan (vergelijkbaar met een bestemmingsplan) is bedoeld om het ruimtelijk beleid voor de komende jaren vast te leggen. In het ontwikkelingsplan wordt vastgelegd waarvoor, waar en hoe er de komende jaren gebouwd kan worden. Daarmee is het een juridisch instrument om nieuwe ruimtelijke en functionele ontwikkelingen te toetsen. Het OP van het rijk dient daarbij als algemeen ruimtelijk kader.
- Het rijksbeleid richt zich op de volgende algemene doelstellingen:
  a. het bewaren van evenwicht tussen de beschikbare ruimte en de daarop te bevorderen ontwikkeling, mede in het licht van de bevolkingsgroei waartoe deze zal leiden;
  b. het scheppen van ruimtelijke voorwaarden voor het behoud van een gezond leefmilieu, onder meer door het veiligstellen van natuur- en recreatieruimte in overeenstemming met de toekomstige omvang van de bevolking, en door het zuiver houden van water, bodem en lucht;
  c. het beschikbaar komen van woonruimte en van de bijbehorende sociale en culturele voorzieningen dient zoveel mogelijk gelijke tred te houden met de groei van de bevolking en de uitvoering van de ontwikkelingsprojecten;
  d. het tijdig nemen van maatregelen voor het aanpassen van de bestaande bebouwingskernen aan de nieuwe ontwikkeling en voor het verbeteren van onvoldoende woningtoestanden.
- Het OP dient als algemeen kader voor meerjarenplannen en andere uitvoeringsprojecten. Het kabinet stelt 5.1.2.b euro beschikbaar voor behoud en herstel van natuur. Een deel van de middelen gaat naar het versterken van de uitvoeringskracht voor het lokaal goed uitvoeren van het NMBP. De acties en inzet van de middelen in het bestedingsplan sluiten aan bij de ambities zoals verwoord in de hoofdlijnenbrief, namelijk:
  - Behoud en herstel van natuur en tegengaan erosie
  - Ruimtelijke ordening en infrastructuur
  - Afvalverwerking en riolering
  - Versterken van de uitvoeringskracht en inzet middelen
- Het lokaal uitvoeren van het NMBP en de ruimtelijke ontwikkelingsplannen is een verantwoordelijkheid van de openbare lichamen.
- Het streven is om het OP begin 2023 vast te stellen.

Onderwerp	Natuur- en Milieubeleidsplan
Dossierhouder	[redacted]

Kernboodschap

- De natuur van Bonaire, Sint Eustatius en Saba is uniek en moet beschermd en behouden worden. Een gezonde natuur draagt bij aan het welzijn van de inwoners, een toekomstbestendig eiland, en aan de economische ontwikkeling van de eilanden.
- Het op 24 april 2020 aan de Kamer gezonden Natuur en Milieubeleidsplan Caribisch Nederland 2020-2030 (NMBP) geeft het kader voor natuur- en milieubeleid voor de eilanden. Het doel is om de rijke natuur van Caribisch Nederland te behouden, te beschermen en op duurzame wijze te benutten. Het Rijk geeft hiermee het kader. De uitvoering vindt grotendeels plaats onder verantwoordelijkheid van de openbare lichamen.
- Voor de uitvoering van het NMBP is in het coalitieakkoord 35 miljoen gereserveerd.
- Doel en de acties van het NMBP: bestrijding erosie, koraalrifherstel, duurzame kustontwikkeling, effectief afval- en waterbeheer, educatie en communicatie, landbouwontwikkeling, ruimtelijke ordening en handhaving/toezicht. Het bestedingsplan met de uitwerking van de 35 miljoen tot 2025 is hierop gericht.

Feiten

Bestedingsplan

- Incidenteel is in het coalitieakkoord 35 miljoen euro gereserveerd voor de uitvoering van de eerste fase (tot 2025) van het NMBP. Het betreft de uitvoering van bestaand beleid, vastgelegd in het NMBP en de bijbehorende eilandelijke uitvoeringsagenda's. De 35 miljoen zijn aanvullend op de middelen die al vanuit de regio-envelop beschikbaar zijn gesteld (7,2 mln) en waarmee de implementatie van het NMBP al gestart is.
- Het bestedingsplan dient vastgesteld te worden door het ministerie van Financiën waarna ook de Kamer hierover wordt geïnformeerd. De middelen worden bij voorjaarsnota vervolgens toegevoegd aan de begroting van LNV.

Organisatie

- Ten behoeve van de implementatie van het NMBP is per eiland een stuurgroep land en water ingesteld. De stuurgroep is opdrachtgever voor de diverse uitvoeringsprogramma's. In de stuurgroepen, onder voorzitterschap van de

gezaghebbers, zijn naast de openbare lichamen de betrokken departementen (LNV, IenW en BZK) vertegenwoordigd.

Uitvoering

- De uitvoering van het NMBP is gestart in 2020. In het bijzonder is ingezet op de bescherming van het koraal, bijvoorbeeld met het voorkomen van erosie door het verwijderen van loslopende dieren uit de publieke ruimte (ter indicatie; op Bonaire lopen circa 35.000 geiten en 2.000 ezels rond). Ook is gestart met het professionaliseren van de veehouderij en visserij.
- Grootste risico is de uitvoeringskracht op de eilanden waar de acties uit het NMBP lokaal geïmplementeerd moeten worden. Een belangrijk deel van de middelen in het bestedingsplan is daarom bedoeld om de uitvoeringskracht (tijdelijk) te versterken.
- Daarnaast kan de lokale politieke context een risico vormen. Zo is de aanpak van loslopende grazers een politiek gevoelig thema en heeft Bonaire te maken met een toenemende interesse van grote projectontwikkelaars. Daarom zullen de voorstellen in nauw overleg met de openbare lichamen worden uitgewerkt. Bovendien kan het ruimtelijk ontwikkelingsprogramma (een van de acties in het NMBP) de nodige sturing geven door kaders te stellen op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling.

Vrijdag 17 juni 2022 Bonaire

Tijd	Afspraak	Deelnemers	Locatie
07:00 – 07:45 uur	Ontbijt	Delegatie Stas Delegatie MVRO	Courtyard by Marriott
08:00 – 09:30 uur	Ochtendwandeling op de boulevard	Delegatie Stas	Boulevard
09:45 – 11:30 uur	Gesprek met STINAPA *- Positie natuur en economie, functioneren handhaving en toezicht, natuurcommissie* *- Bootinspectie (ook langs Klein Bonaire)* *- Sensitivity mapping (schildpadden)*	Delegatie Stas	Boulevard
11:45 – 12:30 uur	Bezoek aan business incubator voor succesvolle start-ups op Bonaire *- Mede gefinancierd door de BZK Camps-gelden en recentelijk geopend*	Delegatie Stas	Business Incubator
12:45 – 13:45 uur	[uitnodiging] Lunchmeeting met PIVA Platform over de invoering van het BRP	Delegatie Stas	PIVA
14:00 – 15.30 uur	Gesprek jeugd Bonaire en toekomst *- Gesprek met Jong Bonaire over jeugd, sport en het leven op Bonaire* *- Gesprek met Bitlab* *- Gesprek met/over Jeugdraad*	Delegatie Stas	NTB
15:45 – 16:30 uur	Bezoek grootste Papiamentstalig Bibliotheek en opname interview met historicus [redacted]	Delegatie Stas	FuHiKuBo
16:45 – 17:00 uur	Voorbereiding persconferentie	Delegatie Stas Delegatie MVRO	Studio NOS TV
17:00 – 17:45 uur	Persconferentie	Stas MVRO [redacted]	Studio NOS TV
18:00 – 18:30 uur	Opfrismoment	Delegatie Stas	Courtyard by Marriott
18:45 – 21:00 uur	Diner	Delegatie Stas [redacted]	NTB
21:00 – 12:20 uur	MINISTER DE JONGE: Vertrek vanuit Bonaire met aankomst in Amsterdam (KL767)	Delegatie MVRO, behalve dhr. [redacted]	Flamingo International Airport Schiphol

Onderwerp	Gesprek met Stinapa en boottocht langs Klein Bonaire

Datum en tijd: 17 juni, 9.45 uur

Doel gesprek

- - Positie natuur en economie, functioneren handhaving en toezicht, natuurcommissie.
- - Bootinspectie (ook langs Klein Bonaire).

Gesprekspartner(s)

Naam: 5.1.2.e
Functie: 5.1.2.e

5.1.2.e

Spreekpunten

- *Spreek uw waardering uit voor het werk van de natuurorganisaties voor het behoud en onderhoud van de natuur. U kunt aangeven dat dit werk ook heel waardevol is voor het toerisme en daarmee voor de economie van Bonaire.*
- *Vraag waar volgens Stinapa de prioriteiten liggen wat betreft natuurbehoud, ook met het oog op klimaatverandering.*
- *Stinapa maakt zich zorgen over toezicht en handhaving. U bent het ermee eens dat toezicht en handhaving bij het OLB verdere professionalisering behoeft. Om die reden zet IenW in op een snelle totstandkoming van een toezicht- en handhavingsprogramma vanuit het OLB.*

Achtergrondinformatie

- De Stichting Nationale Parken Bonaire (Stinapa) op Bonaire is verantwoordelijk voor het beheer van het Bonaire National Marine Park (BNMP), het Washington Slagbaai National Park (WSNP) en Klein Bonaire.
- Stinapa heeft een belangrijke rol gehad in de ontwikkeling van het Natuur- en Milieubeleidsplan Caribisch Nederland (NMBP) en is ook een belangrijke partner in de uitvoering ervan, vooral wat betreft het versterken van het beheer van de natuurparken.
- Stinapa heeft kritiek op de handhaving vanuit het OLB: zij vinden dat er onvoldoende wordt gehandhaafd op overtreding van wetten op gebied van natuur, bouwen en milieu, met name in het Chogogo-dossier.

Koraal en Klein Bonaire

- Klein Bonaire is een belangrijke toeristische trekpleister. Dit gebied ondervindt de schadelijke gevolgen van vervuiling (bijv. afval en afvalwater vanuit de horeca). Bij ongewijzigd beleid zakt de koraaldekkingsgraad tot 1% in 2030.
- Het is vrijwel zeker dat er in de Caraïben over 10 jaar geen koraal meer is, behalve op plekken waar actief beleid wordt gevoerd en waar gunstige wateromstandigheden zijn (koel en diep water). Dit is het geval op Bonaire. Met een goed beleid kan Bonaire over 10 jaar een unieke economische positie hebben in de Caraïben. Dit vergt inzet, gerichte keuzes en lange termijnvisie van het Rijk (RO ontwikkelingsplan, zie factsheet Ruimtelijke Ordening) en de lokale overheid.
- Met het natuur- en milieubeleidsplan van LNV, IenW en BZK, is vanuit het Rijk het doel gesteld om het verval van koraal tegen te gaan en indien mogelijk koraalgroei te stimuleren.

Daarnaast wordt ingezet op herstel en behoud van natuurlijke habitats, duurzaam gebruik van land en water en lokaal voorwaarden scheppen voor duurzaam natuurbeleid in Caribisch Nederland.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar
Nee

Onze referentie
2022-0000139851

Datum
16 maart 2022

Opgesteld door
[redacted] DGKR
T [redacted]

Samengewerkt met

Bijlage(n)
0

Aan Staatssecretaris BZK
Van DGKR

nota

Nota Kamerbrief verduurzaming energie CN

Aanleiding
Naar aanleiding van uw BWO met de minister voor Klimaat en Energie op 20

5.1.2.i/5.2.1

Geadviseerd besluit
- Akkoord gaan met de aangepaste versie van de brief die mede namens u aan de Tweede Kamer wordt gestuurd.
- Op zeer korte termijn verder praten met de minister voor Klimaat en Energie over de klimaatambities en de benodigde financiering gericht op het Koninkrijk.

Aandachtspunten
- 5.1.2.i/5.2.1
- 5.1.2.i/5.2.1
- **N.B.:** Vanuit de CN-envelop is het voornemen om een bedrag te reserveren (5.1.2.b [redacted] euro) voor de duurzame energievoorziening voor Sint Eustatius en Saba. In de brief aan de Kamer kan op deze besluitvorming nog niet worden vooruitgelopen.

Toelichting
TNO-rapport: routekaart naar 100% klimaatneutrale energievoorzieningen
- Op 22 april 2021 is de motie-Boucke c.s. (Kamerstuk 35632, nr. 15) over de verduurzaming van energie in Caribisch Nederland aangenomen. In deze motie wordt de regering verzocht om met de eilanden Caribisch Nederland een routekaart met bijbehorende financiële middelen op te stellen waarin uiteen wordt gezet hoe Caribisch Nederland stappen kan zetten naar een klimaatneutrale energievoorziening en hierbij de mogelijkheden van *Ocean Thermal Energy Conversion* mee te nemen.

- TNO adviseert dat de eilanden de al lopende verduurzamingsstappen uitvoeren. Over het laatste deel verduurzaming (tijdens dagen zonder zon en/wind) adviseert TNO pas later te besluiten, tot er (kostprijs)technische ontwikkelingen zijn. Dat is een valide voorstel, omdat de ontwikkeling van duurzaamheidstechnologieën zeer snel verloopt en de kosten van duurzame energietechnologieën jaarlijks dalen.
- EZK heeft het WEB-subsidieverzoek niet gehonoreerd. In plaats daarvan wil EZK via de beleidsdeelneming Bonaire Brandstof Terminals (BBT) verduurzaming en betaalbaarheid bevorderen. Hiervoor kreeg BBT 10 miljoen euro eind december 2021 om daarmee te participeren tegen lage of geen financieringskosten. BBT kan met een dergelijk kapitaal goedkoop vreemd vermogen aantrekken waardoor een grotere participatie mogelijk wordt. Het beeld bij EZK is dat er op dit moment geen geld meer bij hoeft voor Bonaire.
- Voor de volgende stap in verduurzaming op Sint Eustatius met een uitbreiding van de zonneweide is circa 5.1.2.b euro nodig. Volgens TNO gaat het eiland hiermee van een kleine 40% naar 52% duurzame energie.
- Volgens het rapport van TNO is circa 5.1.2.b euro nodig voor de volgende verduurzamingsstap op Saba, van 40% naar ruim 90% duurzame energie door de toevoeging van windenergie. Hierna is door toevoeging van batterijen 100% duurzame energie binnen handbereik.
- **N.B.:** Saba heeft 4,1 miljoen euro via een Europese subsidie binnengehaald voor de transitie van duurzame energie.

Middelen coalitieakkoord

- Andere bronnen aanwenden voor beleidsdoelstellingen in CN is in lijn met de ambitie in het Regeerakkoord om CN een gelijkwaardiger deel van het Koninkrijk te laten zijn.
- Voor het klimaat- en transitiefonds is 35 miljard euro gereserveerd voor de komende 10 jaar, aanvullend op de huidige Subsidieregeling Duurzame Energie (SDE++), om o.a. de benodigde energie-infrastructuur te verwezenlijken en de mobiliteit en de gebouwde omgeving te verduurzamen.
- Voor de uitvoeringskosten van medeoverheden en planbureaus die voortvloeien uit het klimaatakkoord en aanvullend klimaatbeleid wordt 5.1.2.b 5.1.2.b euro per jaar gereserveerd tot en met 2030, met een ingroeipad in 2023 en 2024. Het betreft 5.1.2.b euro cumulatief t/m 2030.
- Het Kabinet investeert structureel 30 miljoen euro (CN-envelop), voornamelijk voor sociale zekerheid en armoedebestrijding in CN. Hier worden ook middelen gereserveerd voor de transitie van duurzame energie.

Politieke context

- Duurzaamheid en klimaat zijn belangrijke thema's voor het kabinet en in de Caribische delen van het Koninkrijk. Er zijn kansen vanwege de fysiologische omstandigheden om met relatief geringe investeringen tot significante verduurzaming te komen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Bijlage 1 – Kamerbrief verduurzaming energie CN
Bijlage 2 – Bijlage bij de kamerbrief verduurzaming CN

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Herijking taakverdeling tussen het Rijk en het Openbaar lichaam Saba

Document ten behoeve van vaststelling tijdens het bestuurlijk overleg op 13 juni 2022 te Saba.

NB. De lijst van taken van het Rijk en het openbaar lichaam is niet compleet. Enkele taken worden meegenomen in het onderzoek naar de eilandelijke middelen (2022-2023) en zullen na afloop hiervan worden herijkt.

6 Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Omschrijving taak	Wijziging	Vastgelegd	Taakverdeling 13 juni 2022		Bijzonderheden
			Rijk	OL	
Luchtvaart	Onderzoek eilandelijke middelen	Wet Luchtvaart BES; Wet luchtvaart	Wetgeving; VTH t.a.v. luchthavens en luchtverkeerdiensten en overige luchtvaartveiligheid (wo luchtwaardigheid vluchtuitvoering, certificering personeel) Luchtvaartregister; Luchtvervoer (toestemmingen, uitvoering luchtvervoerverdragen)	Uitvoering luchtvaart m.n. m.b.t: Luchthavens; Afwikkelen passagiers-, vlieg- en vrachtverkeer;	Luchtverkeersdiensten betreffen derde-activiteiten; Luchthavens zijn derde partijen (commerciële exploitanten) die o.m. aan LV wet en regelgeving moeten voldoen
Maritieme Zaken	Onderzoek eilandelijke middelen	Wet maritiem beheer BES; Loodsenwet 2001 BES; Havenbeveiligingswet BES; Besluitenlijst (2010)	Wetgeving; VTH t.a.v. havens, scheepvaart en bouwwerken (duurzaam verankerd) in zee	Uitvoering; Haveninfrastructuur;	De vergunningverlening t.a.v. commerciële lokale vaart is uitbesteed aan de OL-en/havenmeesters
Meteorologie en seismologie	Nee	Wet taken meteorologie en seismologie	Wetgeving; Uitvoering		
Milieu	Onderzoek eilandelijke middelen	Besluitenlijst 2010; Wet VROM BES; AMvB BGIM;	Wetgeving; VTH Aangewezen Grote Inrichtingen	Uitvoering, o.m. Milieubeleidsplannen en Uitvoeringsagenda's; VTH overige Inrichtingen; Afval (incl. opstellen en implementeren afvalstoffenplan);	Olieterminals zijn derde partijen (commerciële exploitanten) die aan de milieuregels moeten voldoen; In het geval van milieuvervuiling geldt de regel de vervuiler betaalt, niet het Rijk.

				Vervoer van gevaarlijke stoffen; Opslag van gevaarlijke stoffen; Afvalwater	
Wegen (netwerk)	Nee	Besluitenlijst (2010); Wegenverkeersverordening		Uitvoering o.m. MJOP-en; Wegen; Parkeren; Straatverlichting; Bereikbaarheid	
Drinkwater	Nee	Besluitenlijst (2010); Wet elektriciteit en drinkwater BES;	Wetgeving; Toezicht/handhaven op kwaliteit, kwantiteit en leveringszekerheid voor drinkwater.	Uitvoering	
Klimaatadaptatie	Nee	De Nationale Klimaatadaptatiestrategie		Uitvoering	

7 Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Omschrijving taak	Wijziging	Vastgelegd	Taakverdeling per 13 juni 2022		Bijzonderheden
			Rijk	OL	
Beheer en exploitatie gronden gebouwen OL	Nee			X	
Gemeentelijke basisregistratie (adressen, gebouwen en postcodes)	Nee			X	
Kieswet taken	Nee	Kieswet		X	
Zeekabel	n.v.t.	Beleidsdeelneming	X		Saba is wel aangesloten op de zeekabel, maar de lokale provider neemt echter niet direct diensten af van de beleidsdeelneming (SSCS BV).
Beleid en regelgeving t.a.v. financiële verhouding	Nee	Besluitenlijst (2010); FinBES; BES-fonds	X		Wetswijziging FinBES.
Bestuurlijk toezicht	Nee	WolBES; FinBES	X		Wetswijziging WolBES/FinBES.
Overleg met bonden over rechtspositie en pensioenen	Nee		X		
Uitkeringen voor gewezen ambtenaren, bezoldiging ambtenaren	Nee	Besluitenlijst (2010)	Voormalig land Nederlandse Antillen	Eiland/openbaar lichaam	
Bevolkingsadministratie, paspoorten	Nee	Stelselverantwoordelijkheid PIVA	Kaderstellend; Ondersteunend	Primair verantwoordelijk	
Ruimtelijke ordening	Nee	Wet ROP BES	Ontwikkeling gebiedsvisie; Tweedelijns toezicht	Voorbereiding en vaststelling bestemmingsplannen; Eerstellijns toezicht	

Bouwregelgeving	Nee		Kaderstellend	Uitvoering	
Exploitatie van overheidsgronden en gronden en huisvestingsbeleid	Nee			X	Tenzij gebouwen in handen van het Rijksvastgoedbedrijf.
Kadaster	Nee	Kadasterwet BES	X		Wijziging ingezet d.m.v. Kadasterwet BES
Volkshuisvesting en bouw- en woningtoezicht	Nee		Stelselverantwoordelijk	Zelfstandig uitvoeren verantwoordelijkheden	Verbetering van de uitvoering wordt vastgelegd in aankomende Samenwerkingsagenda
Goed bestuur en uitvoeringskracht	Nee	Bestuurlijke afspraken (2022)	Instrumentarium	Uitvoering	

9 Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Omschrijving taak	Wijziging	Vastgelegd	Taakverdeling per 13 juni 2022		Bijzonderheden
			Rijk	OL	
Natuur: bescherming land en water	Nee	Wet RO; Wet VROM BES; Wet grondslagen natuurbeheer en –bescherming BES	Minister voor VRO: - bovenlokale belangen op te nemen in een ruimtelijk ontwikkelingsprogramma. Staatssecretaris van IenW: - Bij AMvB kwaliteitseisen vast te stellen voor de handhaving van deze wet. Daaronder vallen thema´s als bouwen en milieu; - Vaststellen van beleid met betrekking tot een strategische, programmatische en onderling afgestemde uitoefening van de handhavingsbevoegdheden door de bestuursorganen die belast zijn met de bestuursrechtelijke handhaving; - De coördinatie van de uitvoering van het bepaalde op grond van artikel 10.9. Beiden: - Aanwijzingsbevoegdheid (interbestuurlijk toezicht).	Opstellen eilandelijke ontwikkelingsplannen onder wet RO; opstellen milieuplannen onder VROM BES (IenW); opstellen natuur plannen onder Wet grondslagen natuurbescherming BES (LNV).	De taken van het openbaar lichaam zijn op dit moment samengevoegd als één implementatie-agenda onder het NMBP.
Bestrijdingsmiddelen	Nee	IBES	Wettelijke taak	Uitvoering	
Visserij	Ja	Visserijwet BES	Afgifte vis vergunning voor vaartuigen groter dan 12 meter in de territoriale wateren en alle vaartuigen in de exclusief economische zone	Mogelijkheid tot afgifte vis vergunningen voor vaartuigen kleiner dan 12 meter in de territoriale wateren	Nieuwe taak: mogelijkheid tot afgeven van vis vergunningen. Het is aan het openbaar lichaam de keuze of zij daadwerkelijk beleid

					willen voeren, het is geen plicht. Het OLS voert al beleid en geeft al sinds 2010 (en daarvoor in de tijd van de Nederlandse Antillen) visvergunningen af.
Fytosanitair	Nee	Invoeringswet BES (grondslagen)	Wettelijk taak; Bevoegdheid tot instellen wettelijk kader	Uitvoering; Mogelijkheid tot vaststellen eigen kader	Er is nog geen wettelijk kader vastgesteld door de minister van LNV
Veterinair (voedselveiligheid, slacht en zoönose/dierziekten)	Nee	Wetgeving		X	Het ligt in de lijn der verwachting dat de wetgeving op deze taken zal worden vernieuwd (voedselveiligheid en slacht) of nieuw zal worden opgesteld (zoönose en dierziekten). Dit kan gevolgen hebben voor de taken en taakverdeling.
Handel levende dieren	Nee	Wet grondslagen natuurbeheer e-bescherming BES; Besluit Kleine Dieren BES;	Verlening CITES-vergunningen	Uitvoering	
Landbouw	Nee		Ondersteunend	Primair verantwoordelijk	
Bescherming natuurparken (o.a. koraal)	Nee	Wet grondslagen natuurbeheer en -bescherming BES	Beheer Saba bank en Yarari zeezoogdieren en haaienreservaat (Exclusieve Economische Zone)	Uitvoering beheer overige parken	Het beheer van de EEZ is een Rijkstaak.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Aan Staatssecretaris BZK
Van Cluster Bestuurlijke Ontwikkeling

BZK
DGKR

Contactpersoon
5 1.2 e
T 5 1.2 e

Datum
18 juni 2020

Kenmerk
2020-0000374856

Bijlage(n)
2

nota

Aanbiedingsbrief rapport handhaving natuur- en milieuwetgeving, Raad voor de Rechtspraak

Aanleiding
De minister van JenV wilt het rapport handhaving natuur- en milieuwetgeving Caribisch Nederland van de Raad voor de Rechtspraak met aanbiedingsbrief mede namens u (en de staatssecretaris van IenW en de minister van LNV) naar de Kamer verzenden.

Advies/actie
U wordt gevraagd in te stemmen dat de aanbiedingsbrief ook mede namens u wordt verzonden.

Kern
- Dat de brief mede namens u wordt verzonden is gepast gelet op het belang van een integrale aanpak op het complexe natuur- en milieudossier. Het natuur- en milieuplan Caribisch Nederland, waarin handhaving ook een plek heeft, is eerder mede namens u (en de staatssecretaris van IenW) door de minister van LNV naar de Kamer gestuurd.

<u>Inhoud</u>
- De conclusie van de Raad is dat er nog weinig aan rechtshandhaving van natuur- en milieuwetgeving wordt gedaan. De Raad stelt vast dat voor Caribisch Nederland geen handhavingsbeleid met betrekking tot natuur- en milieuwetgeving is vastgesteld.
- De aanbevelingen van de Raad worden overwegend onderschreven. De aanbevelingen hebben betrekking op de ministeries IenW, LNV, JenV en de openbare lichamen. In de aanbiedingsbrief worden de aanbevelingen op hoofdlijn geschetst, en voorzien van een reactie en het handelingsperspectief.
- JenV staat vooral aan de lat om te zorgen voor meer duidelijkheid over de taken en bevoegdheden van de diverse ketenpartners als het gaat om natuur- en milieuhandhaving.
- Een deel van de aanbevelingen worden ondervangen door de uitvoering van het Natuur- en milieubeleidsplan CN. Een onderdeel handhaving en verbeterde ketensamenwerking is hierin meegenomen.

<u>Context</u>
- Het op orde krijgen van de handhaving op natuur- en milieuregelgeving is een randvoorwaarde voor goed natuurbeheer en daarmee klimaatadaptatie in Caribisch Nederland.

Datum
18 juni 2020

Kenmerk
2020-0000374856

- In de afgelopen jaren wordt het onderwerp natuur door de Kamer (VVD, CDA, GroenLinks en D66) vanuit verschillende invalshoeken aangekaart. Naast handhaving (JenV) ook vanuit afvalbeheer en olieopslag (IenW), koraalherstel (IenW/LNV), landbouw en voedselproductie (LNV) en ruimtelijke planning (BZK).

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Aan StassBZK
Van DGKR

DG Koninkrijksrelaties
Bestuurlijke Ontwikkeling
Contactpersoon
[redacted]
T [redacted]

Datum
27 juni 2019

Kenmerk
2019-0000346976

nota

VAO BES 2 juli 2019

Aanleiding/probleemstelling

Op dinsdag 2 juli 2019 is er om 16:30 uur een VAO ingepland met de Vaste Commissie voor Koninkrijksrelaties. Het lid Bosman (VVD) heeft hier met instemming van de commissie een verzoek toe ingediend tijdens het AO van 13 juni 2019. Er is een reservering voor een vooroverleg omtrent het VAO met u gepland op dinsdagmiddag 2 juli 2019 met onder meer [redacted] en [redacted].

Met opmerkingen [redacted]: 28/06 [redacted]. Dossier is fysiek aangeleverd.

Advies/actie

Kennisnemen van deze nota en bijgevoegd dossier ter voorbereiding op het VAO. Begin volgende week wordt dit dossier aangevuld aan de hand van de motieteksten van Kamerleden (nu nog niet bekend).

Betrokken BZK onderdelen

DGKR

Toelichting

Procedureel

- Tijdens het VAO wordt u ambtelijk ondersteund door [redacted] en [redacted].
- In het AO van 13 juni 2019 zijn moties aangekondigd. Onderwerpen zijn nog niet duidelijk.
- Tevens is op dit moment onduidelijk welke bewindspersonen nog meer worden uitgenodigd. Het ligt in de rede dat StasSZW en StasEZK ook aanschuiven. De departementen zijn geïnformeerd over het VAO.
- Het uitgangspunt is dat collega bewindspersonen en departementen de appreciatie/beoordeling van de moties voor eigen rekening nemen als het onderwerpen zijn die bij hen belegd zijn. Indien van een dergelijke motie sprake is, kunt u vragen de moties aan te houden.

Dossieropbouw VAO BES

Het dossier bevat vooralsnog:

- Achtergrondfiches van de bijbehorende thema's van eventuele moties;
- Concept-verslag van het AO BES van 13 juni 2019.

Met uw PA is afgesproken dat maandag 1 juli de mogelijke motieteksten worden opgehaald bij de Kamerleden, waarna het dossier geactualiseerd wordt. Hieronder vindt u alvast een indicatie van verwachte motie-thema's.

Datum
27 juni 2019

Kenmerk
2019-0000346976

Eventuele moties
N.a.v. het AO van 13 juni 2019 kunt u moties verwachten op onderwerpen als kosten van levensonderhoud (al dan niet gekoppeld aan sociaal minimum), tewerkstellingsvergunning, ondernemerschap, landbouw, natuur, sport en medische zorgen, de coördinatierol.

Buiten reikwijdte [redacted]

Financiering Stinapa

- Kuiken (PvdA) kan terugkomen op haar betoog tijdens het AO van 13 juni 2019 over de financiering van Stinapa in het kader van toereikende natuur- en milieubescherming op Bonaire. Motie kan als volgt luiden: verzoekt de regering om in samenwerking met wetenschappelijke instellingen Stinapa te ondersteunen bij het oprichten van een zelfstandig laboratorium om bij acute milieusituaties snel onderzoek te doen en adequaat op te treden.
- Indien een dergelijke motie wordt ingediend, is het advies om het oordeel aan de Kamer te laten. Het OLB is verantwoordelijk voor natuurbeheer. Wel vragen de opgaven op dit gebied in toenemende mate om aandacht (bijv. sargassum, koraal en erosie problematiek). Stinapa wordt gefinancierd door het OLB vanuit het BES-fonds. In het fonds zijn gelden opgenomen ten behoeve van natuurbeheer. Het is aan het OLB om deze gelden doelmatig en rechtmatig te begroten.

Klimaat en koraal

- Özütok (Groenlinks), Kuiken en Diertens hebben diverse vragen gesteld over Koraal tijdens het AO van 13 juni 2019. Özütok kan bijvoorbeeld terugkomen op haar betoog over de klimaatontwikkelingen op de BES. Motie kan luiden: verzoekt de regering om de effecten van klimaatverandering op natuur en economie beter in beeld te brengen en een plan van aanpak op te stellen voor hoe klimaatdoelstellingen het uitgangspunt kan zijn voor het te voeren beleid.
- Wij adviseren een eventuele motie van bovenstaand aard te ontraden. Het natuurbeleidsplan 2020-2025 heeft een integraal karakter waarin ook een plan voor de bescherming van het koraal wordt meegenomen. Het natuurbeleidsplan zal in november aan de kamer worden aangeboden. Klimaatdoelstellingen vormen al het uitgangspunt van het natuurbeleidsplan.

Sargassum

- Diertens (D66) kan terugkomen op haar betoog tijdens het AO van 13 juni 2019 over de capaciteit om de sargassum problematiek te beheersen. Motie kan als volgt luiden: verzoekt de regering om het OLB en/of Stinapa te ondersteunen in het voorkomen en opruimen van sargassum.
- De reactie op een dergelijke motie kan ontraden zijn. De Kamer ontvangt op korte termijn de antwoorden van LNV en IenW op de vragen die hierover zijn gesteld door de leden Diertens en de Groot. Het is verstandig om die brief af te wachten voordat de Kamer hierover een motie opstelt. Bovendien zal dit vraagstuk worden meegenomen in het natuurbeleidsplan.

Coördinatierol

- Van Raak (SP), Özütok en van de Berg, Bisschop hebben aandacht gevraagd voor het verbeteren van de onderlinge samenwerking en coördinatie (tussen de eilanden onderling en met de departementen). Ook zijn er vragen gesteld over het verminderen van bureaucratische processen en het afschaffen van RCN (Raak).
- Wij adviseren u om in een reactie hierop te vragen of de motie kan worden aangehouden in afwachting van de kabinetsreactie in het najaar 2019 op het Interdepartementaal Beleidsonderzoek en de uitvraag bij de Raad van State. Hierin wordt aangeven hoe we vanaf 2020 verder invulling willen geven aan een bestuurlijke inrichting die optimaal helpend is aan de maatschappelijke opgaven waar de eilanden in Caribisch Nederland voor staan.

VWS gerelateerde onderwerpen

- Tijdens het debat zijn er veel diverse vragen gesteld door Bosman, Kuiken en Diertens en van de Berg (CDA) over VWS-gerelateerde onderwerpen zoals medische zendingen, sport, zorgkosten en tandartsenaangelegenheden gesteld.

- VWS is voornemens om de Kamer voor het zomerreces over bovenstaande zaken per brief te informeren. Het is verstandig om die motie aan te houden totdat de brief van VWS is verstuurd.

Politieke context
Dit VAO is een uitvloeisel van het AO d.d. 13 juni.

Communicatie
Geen actieve communicatie voorzien.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

TER INFORMATIE

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2022-0000155250

Datum
18 maart 2022

Opgesteld door
5.1.2.e DGKR
T 5.1.2.e

Samengewerkt met
DGBRW, EZK, IenW, LNV, SZW, VWS

Bijlage(n)
5

Aan Staatssecretaris BZK
Van DGKR

nota

Dossier ter voorbereiding van het commissiedebat Caribisch Nederland op 23 maart 2022

Aanleiding
Volgende week woensdag 23 maart heeft de VC Koninkrijksrelaties een debat met u gepland over Caribisch Nederland. Hierbij vindt u het dossier ter voorbereiding.

Geadviseerd besluit
U wordt verzocht kennis te nemen van het dossier. Op maandagochtend 21 maart is een vooroverleg over het debat met u gepland. Hierbij zullen aanwezig zijn:
5.1.2.e
5.1.2.e .

Kern

Spreektekst
De spreektekst is gebaseerd op de hoofdlijnenbrief, het reisverslag van de kennismakingsreis en de spreektekst voor het commissiedebat over de Caribische Landen.
Speechschrijver 5.1.2.e heeft de tekst beoordeeld en aangepast.

Factsheetdossier
De onderwerpen in het dossier zijn gebaseerd op de convocatie aangevuld met actuele onderwerpen. Het dossier begint met een lijst van acties voor Caribisch Nederland op basis van de hoofdlijnenbrief.
Indeling onderwerpen:

- Bestuur en uitvoeringskracht
- Bestaanszekerheid, sociaal domein
- Klimaat, duurzaamheid en energie
- Financiën

Q&A-dossier
In het Q&A-dossier zijn vooral de actuele onderwerpen opgenomen, zoals de ontwikkelingen op Sint Eustatius, volkshuisvesting, klimaatadaptatie en zaken die spelen in de media. Het dossier verdeeld in dezelfde vier hoofdthema's als het factsheetdossier. Per thema, is een algemene inleiding opgenomen voor het beantwoorden van de vragen.

Bijlagen
Tot slot vindt u in de werkmap een aantal Kamerstukken, zoals vermeld op de convocatie.

Onze referentie
2022-0000155250

Datum
18 maart 2022

Bijlagen

Naam
Convocatie
Spreektekst
Factsheetdossier
Q&A-dossier
Kamerbrieven genoemd in de convocatie